

Krajský úřad Olomouckého kraje

Odbor majetkový, právní a správních činností

Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

Č. j. KUOK [REDACTED]/2018, sp. zn. KÚOK [REDACTED]/2018/OMPSC-P/770 Olomouc, [REDACTED] 2018

Počet listů: 3

Počet příloh: 0

Počet listů/svazků příloh: 0/0

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor majetkový, právní a správních činností (dále jen „odvolací orgán“), příslušný podle § 67 odst. 1 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 89 odst. 1 a § 178 odst. 2 věty druhé zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl o odvolání účastníka řízení, navrhovatele [REDACTED] nar. [REDACTED] 2000, adresa trvalého pobytu: [REDACTED], které bylo podáno dne [REDACTED] 2018, odvolacímu orgánu předloženo dne [REDACTED] 2018 a které směřuje proti rozhodnutí statutárního města Olomouce, Komise pro projednávání přestupků (dále jen „správní orgán prvního stupně“), jehož písemné vyhotovení je opatřeno datem [REDACTED] 2017 a číslem jednací SMOL/[REDACTED]/2017/OSC/PREST/Nat a které bylo vydáno v řízení, jehož dalším účastníkem je obviněný z přestupku [REDACTED] nar. [REDACTED] 1955, adresa trvalého pobytu: [REDACTED], takto:

Podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu se napadené rozhodnutí

r u š í

a věc se vrací správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání.

O d ů v o d n ě n í

Uvedeným rozhodnutím bylo dle § 76 odst. 1 písm. a) zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném do 30. 6. 2017 zastaveno řízení o přestupku proti občanskému soužití dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, jehož se měl obviněný dopustit tak, že dne [REDACTED] 2017 v žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, kterou podal u Krajského úřadu Olomouckého kraje, urazil navrhovatele na cti, když uvedl, že předmětem jeho žádosti jsou „veškeré písemnosti, popř. žádosti o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, které požadoval nebo zaslal Vašemu úřadu v době podání nesvéprávný udavač [REDACTED]“, čímž měl jinému úmyslně ublížit na cti hrubou urážkou. Řízení bylo zastaveno, neboť uvedený skutek není přestupkem. Dle § 79 odst. 3 zákona o přestupcích bylo upuštěno od uložení povinnosti navrhovateli nahradit náklady řízení.

Proti tomuto rozhodnutí podal navrhovatel včasné a přípustné odvolání, v němž namítl následující. Komisi odmítnuté důkazy měly objasnit motiv skutku, a tedy i jeho závažnost a

hrubost. Měly být následně zohledněny i u výše trestu. Až z rozhodnutí se navrhovatel dozvěděl, že jako důkaz bylo zamítnuto oznámení ze dne [REDAKCE] 2017. Vágně a nepřesně byla vypořádána otázka, zda obviněný mohl vědět, že se navrhovatel s předmětným výrokiem seznámí. Mohl to vědět ze správního řádu. Jako [REDAKCE] má vyšší právní povědomí než běžný občan. Hrubost urážky nebyla dostatečně posouzena. Oproti vulgarismu je udavačství obecně vnímáno daleko hůře, tj. jako odporná činnost. Daný výrok nemá pravdivostní základ. Ten se neprokázal. Nešlo ani o nadsázku, použitelnou v literárním díle či politickém projevu. Výraz „udavač“ je jednoznačně hanlivý a byl použit promyšleně. Ze spojení s nepravdivým adjektivem „nesvéprávný“ je zřejmá snaha ponížit navrhovatele v očích druhých. Písemný projev a setrvávání na svém výroku vylučuje u obviněného emotivní exces. Není rozhodné, že podání nebylo určeno navrhovateli. Obviněný ve vysokém postavení reprezentuje veřejnou moc, a má tedy vyšší odpovědnost za svá slova a činy. Přesto se snaží poškodit aktivního občana vykonávajícího svá ústavní práva. Navrhovatel žádá o zrušení napadeného rozhodnutí.

V souladu s ustanovením § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumal odvolací orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, s právními předpisy. Správnost rozhodnutí přezkoumal v rozsahu odvolacích námitek. Jeho zjištění a závěry jsou následující.

Z formulace použité při popisu projednávaného skutku se zdá, jako by již od zahájení řízení byla urážka navrhovatele spatřována v celém textu vymezeném uvozovkami, tj. „veškeré písemnosti, popř. žádosti o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, které požadoval nebo zaslal Vašemu úřadu v době podání nesvéprávný udavač [REDAKCE]“, ačkoli z návrhu na projednání přestupku i z vyjádření navrhovatele u ústního jednání je zřejmé, že tento se cítí uražen jen výrazem „udavač“. Formulace užívaná správním orgánem prvního stupně je tudíž poněkud matoucí a neodpovídající obsahu spisu.

Přestože v řízení vyšlo najevo, že obsahově totožné podání včetně předmětného výrazu bylo obviněným týž den učiněno i u Magistrátu města Přerova, nezahrnul ho správní orgán prvního stupně do předmětu řízení. V úředním záznamu, nikoli však v napadeném rozhodnutí, to odůvodnil tím, že již projednávaný skutek nelze rozšířit o nově oznamovaný skutek, neboť nejde jen o doplnění údajů týkajících se „již zahájeného skutku“, a navíc byl nový skutek oznámen za účinnosti nové právní úpravy, takže s ohledem na procesní odlišnosti právních úprav nelze vést společné řízení. Odvolací orgán však dospěl k závěru, že učinění obou podání obviněným je třeba z hlediska právní kvalifikace hodnotit jako jedno jednání, případně podezření na pokračování v přestupku, tj. na dílčí útoky vedené jednotným záměrem (u ústního jednání ostatně potvrzeným i samotným obviněným), naplňující tutéž skutkovou podstatu přestupku, spojené stejným nebo podobným způsobem provedení, blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku (typ přestupku dovozovaný výkladem již za účinnosti předchozí právní úpravy). Na učinění obou podání obviněným je tedy nutno nahlížet jako na jeden skutek, o němž již bylo řízení zahájeno návrhem podaným za účinnosti předchozí právní úpravy. Předmět řízení, respektive popis projednávaného skutku měl být tudíž vymezen i upřesňující skutečností spočívající v učinění totožného podání u Magistrátu města Přerova. Jako takový pak měl být přestupek při plném respektování práva obviněného na obhajobu řádně projednán. Z procesního hlediska by tedy nešlo o společné řízení o dvou přestupcích, nýbrž o řízení o jednom přestupku vedené dle předchozí právní úpravy účinné v době jeho zahájení (podání návrhu).

Jelikož projednávaný skutek měl být spáchán před účinností nové právní úpravy na úseku přestupků a napadené rozhodnutí bylo vydáno až za její účinnosti, bylo namístě, že se správní orgán prvního stupně zabýval její příznivostí v porovnání s právní úpravou předchozí. Odvolací orgán se však neztotožňuje s názorem správního orgánu prvního stupně, že nová právní úprava je příznivější proto, že vyžaduje hrubou urážku. Hrubost urážky byla vyžadována i za předchozí právní úpravy, ačkoli skutková podstata takto

konkrétně formulována nebyla. Dle důvodové zprávy k zákonu o některých přestupcích nová právní úprava znění skutkové podstaty ublížení na cti významově nezúžila, nýbrž pouze zpřesnila, aby bylo zřejmé, že k jejímu naplnění nestačí pouhé nevhodné jednání podezřelého (jak bylo výkladem dovozováno již za předchozí právní úpravy). Nicméně odvolací orgán je toho názoru, že nová právní úprava je přesto pro obviněného příznivější, neboť za spáchání projednávaného přestupku umožňuje uložit pokutu do výše 10 000 Kč, respektive při speciální recidivě do 15 000 Kč, kdežto předchozí právní úprava umožňovala uložení pokuty do výše 20 000 Kč, respektive 30 000 Kč (viz § 7 odst. 4 a 5 zákona o některých přestupcích a § 49 odst. 4 a 5 zákona o přestupcích).

V napadeném rozhodnutí je uvedeno, že byl proveden důkaz rozsudkem Okresního soudu v Prostějově ze dne [REDAKCE] 2017, ačkoli ve spisu, respektive v protokolu o ústním jednání o tom není v rozporu s ustanovením § 53 odst. 6 správního řádu učiněn záznam.

Ze spisu je zřejmé, že po tom, co se oba účastníci vyjádřili k podkladům napadeného rozhodnutí před jeho vydáním ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, dostal navrhovatel možnost vyjádřit se k podanému vyjádření obviněného. Obviněný však takovou možnost nedostal. Nebyla tak respektována procesní rovnost účastníků.

Pokud jde o samotné posouzení jednání obviněného z hlediska naplnění znaků skutkové podstaty projednávaného přestupku, neztotožňuje se odvolací orgán se závěrem správního orgánu prvního stupně, že daný výrok není v daném kontextu hrubě urážlivý, a proto není přestupkem. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že daným kontextem je míněno, že obviněný reagoval na předchozí kroky navrhovatele vůči němu (opakovaná, ne vždy úspěšná oznámení možných protiprávních jednání nejen obviněného, ale i dalších osob), výrok sám není vulgární či zesměšňující, nebyl použit veřejně a obviněný nevystupoval jako [REDAKCE]. K tomu odvolací orgán uvádí, že každý občan má právo provádět veřejnou kontrolu a upozorňovat na možná porušení právních předpisů veřejných funkcionářů. Obviněný je jako [REDAKCE] veřejným funkcionářem podílejícím se na výkonu veřejné moci v Prostějově. Podléhá tak veřejné kontrole a musí tedy unést vyšší míru kritiky ze strany veřejnosti, i kdyby zasahovala také do jeho soukromé sféry, než běžný občan (tedy i případná neúspěšná oznámení). Pokud na ni reaguje, nečiní tak jako soukromá osoba, nýbrž jako veřejný funkcionář, s jehož postavením daná kritika zjevně souvisí. Pojem „udavač“, který je obvykle vykládán jako oznamovatel, který z nízkých pohnutek, pro osobní prospěch či zájem obviňuje jiné, je v české společnosti vlivem historických souvislostí (spojením s totalitními režimy předchozích dvou století) obecně vnímán velmi hanlivě, a takové označení konkrétní osoby je z tohoto důvodu touto osobou pocíťováno jako velmi hrubá urážka. Tyto atributy vymezující daný pojem jsou obecně známým faktem. Provádění veřejné kontroly nelze považovat za nízkou pohnutku, neboť je ve veřejném zájmu, aby byla veřejná moc vykonávána v souladu s právními předpisy. Jelikož je navrhovatel takto občansky aktivní vůči širšímu okruhu osob, nelze hovořit ani o jeho osobním prospěchu z oznámení týkajícího se konkrétní osoby. Obviněný ostatně sám potvrdil, že výše uvedenou definici pojmu „udavač“ považuje za pravdivou. Musel tudíž vědět, že nejde jen o nevhodný výraz, ale hrubou urážku a že označí-li takto navrhovatele, tak mu ublíží na cti. Skutečnost, že tak učinil v úředním podání a nepředpokládal, že se s ním navrhovatel seznámí, není rozhodná, neboť hrubá urážlivost daného výrazu je v české společnosti, jak vyplývá z výše uvedeného, dána objektivně. Obviněný ostatně musel vědět, že jeho podání si přečtou úřední osoby, které se podílejí na vyřizování takových podání. Předmětné podání se navíc navrhovatele týkalo i věcně, tj. z hlediska obviněným požadovaných informací. Navrhovatel tak byl dotčenou osobou, která má právo se s podáním seznámit. Narozdíl od obviněného není navrhovatel veřejným funkcionářem, který by musel unést vyšší míru kritiky své osoby. Hanlivý výraz obviněný použil nikoli v rámci realizace svobody projevu, nýbrž v úředním styku, kde byl tento výraz z hlediska naplnění účelu podání zcela nadbytečný, nehledě na to, že byl použit bez jakéhokoli vysvětlení a uvedení do souvislostí.

Z protokolu o hlasování, konkrétně z hlasovací tabulky vyplývá, že v otázce povinnosti navrhovatele nahradit náklady řízení bylo jednomyslně hlasováno pro variantu „nelze uložit“. Výrok napadeného rozhodnutí o nákladech řízení však v tomto protokolu i v písemném vyhotovení rozhodnutí zní tak, že se od uložení povinnosti (zcela) upouští dle § 79 odst. 3 zákona o přestupcích. To působí poněkud zmatečně. Nejde totiž o významové ekvivalenty, nýbrž o dvě vzájemně odlišné možné varianty posouzení otázky náhrady nákladů řízení.

Upuštění od uložení povinnosti navrhovateli nahradit náklady řízení je mimo jiné odůvodněno tím, že změnou zákona a následnou změnou právní kvalifikace přestupku byl navrhovatel znevýhodněn ve svém procesním postavení. Řízení však probíhá podle předchozí právní úpravy, takže k žádné změně procesního postavení nedošlo. Změna kvalifikace přestupku je pak otázkou hmotněprávní, která nemá na procesní postavení navrhovatele žádný vliv.

Se zřetelem k výše uvedenému není napadené rozhodnutí v souladu ani s ustanoveními § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu, podle nichž postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a je povinen zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být z moci úřední uložena povinnost, a § 50 odst. 4 správního řádu, podle něhož správní orgán při hodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

Uvedené rozpory napadeného rozhodnutí s právními předpisy nelze odstranit v rámci odvolacího řízení (s ohledem na princip dvojinstančnosti správního řízení), a tak musel odvolací orgán postupovat v souladu s ustanovením § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu a napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání.

Při novém projednání věci správní orgán prvního stupně vymezí předmět řízení, tj. popis skutku, který je obviněnému kladen za vinu, tak, aby bylo zřejmé, že hrubá urážka má spočívat jen ve výrazu „udavač“, přičemž skutkové okolnosti upřesní i uvedením totožného podání učiněného obviněným u Magistrátu města Přerova. S tímto obviněným seznámí a umožní mu realizovat jeho právo na obhajobu. Otázku příznivosti konkurujících si hmotněprávních úprav posoudí v souladu s výše uvedeným právním názorem odvolacího orgánu. Do spisu učiní záznam o všech provedených důkazech. Oběma účastníkům řádně umožní vyjádřit se k podkladům nového rozhodnutí před jeho vydáním. Při posuzování naplnění znaků skutkové podstaty přestupku se bude řídit výše uvedeným právním názorem odvolacího orgánu. Při rozhodování o nákladech řízení vezme v úvahu pouze relevantní skutečnosti. Protokol o hlasování vyhotoví tak, aby plně odpovídal tomu, co bylo odhlasováno. Odpovídajícím způsobem pak bude formulovat i výrokovou část písemného vyhotovení nového rozhodnutí. Všechny výroky nového rozhodnutí řádně odůvodní. Vypořádá se i s námitkami uvedenými v odvolání. Odvolací orgán se s nimi v plné míře vypořádat nemohl, aby nepředjímal závěry, k nimž musí přezkoumatelným způsobem dospět ve svém rozhodnutí nejprve správní orgán prvního stupně. V rámci naznačeného postupu bude správní orgán prvního stupně respektovat veškeré výše uvedené závěry odvolacího orgánu. Zmocněnci obviněného bude, narozdíl od dosavadní praxe patrné ze spisu, veškeré písemnosti přednostně doručovat do jeho vlastní datové schránky [redacted], nikoli do datové schránky advokátní kanceláře [redacted], která patří jinému právnímu subjektu (společnosti s ručením omezeným).

Poučení o odvolání

Proti rozhodnutí odvolacího orgánu se nelze dále odvolat (§ 91 odst. 1 věta první správního řádu).

Mgr. Hana Kiliánová
vedoucí oddělení přestupkového
Odboru majetkového, právního
a správních činností

Obdrží:

1. [REDACTED]
(datová schránka [REDACTED])
2. [REDACTED]
(datová schránka [REDACTED])